

DÖLEKLER

KILAUEA'NIN ATEŞ SAÇAN KIZGINLIĞI

Güzelliği dillere destan Hawai'li Ateş Tanrıçası Pele ihmal edildiğini hissettiği anlarda, evi olan Kilauea kraterinden

alevler içinde öfke ile kendini gösterirdi. İşte bu görülmeğe değer kızgınlıklardan biri, geçtiğimiz Ocak ayı içinde meydana geldi. Yanardığın yaklaşık 10 milyon m³lük erimiş lavları, Hawai Adaları'ndan biri olan Big Island'ın güneydoğusunu kapladı.

Resmin sol yukarisından ortasına doğru lavın ateş duvarı halinde akmasını görmekteyiz. Ortadaki erimiş lavlar, soğuduktan sonra yumuşak camsı bir kaya oluştururlar. (resimde ön tarafta görülmektedir). Jeoloji uzmanları tarafından bilinen ismi de Hawai dilinde, ipek gibi anlamına gelen "Pahoehoe" dir.

Kilauea Yanardağı'ndan bir lav fıskırmasının helikopterden görünüşü.

Lavin akkor kabarcıkları yeraltından çıkarken kaynayan gazlar tarafından iltilekerek çatlaklardan yaklaşık 1093°C'da püskürürler.

Gecenin karanlığında fıskırان lavların, yüzlerce metreden silüet haline getirdiği ağaç ve alevden yaprakları.

Hawai'deki adalarda yaşayanlar için bu tür patlamalar aslında, hiç te şaşırtıcı değildir. Çünkü Hawai'nin jeolojik tarihi incelendiğinde, ateşin yerinin çok fazla olduğu görülür. Milyonlarca yıl boyunca erimiş kaya ve magmalar okyanusun tabanından kat kat yükselerek, deniz dibinden zirvesine kadar uzunluğu 9.654 m. olan, dünyanın en uzun dağlarından Manua Kea'nın hemen yanındaki Kilauea'yı ve adaları meydana getirdiler.

Hawai'deki yanardağlar, bu ateşli ihtisamlarına karşın, aynı oranda, çok ta yumuşak görünümündedirler. Püskürmelerin nedeni de, yerkabuğunu oluşturan büyük katmanların ezilmeleridir: Şiddetli basıncın sonucunda yüzeeye yakın birikmiş magma, ani patlamalarla ortaya çıkar.

Buna karşılık, Hawai'deki yanardağlar ise yeraltı magmasının kaynağı olan "kızgın bölgeler" diyebileceğimiz bölgeler üzerindedirler ve sıcaklık o denli yüksektir ki, yoğun kayalıkların içinde bile yanmaya devam ederler. Bu korkunç püskürmeler, alev dalgaları ve ateş nehirleri ile beraber kızgın çukurlar meydana getirirler ve bunun sonucunda da, takım adalar büyümelerine devam ederler.

Discover'dan çeviren: Kumru SARIMANOĞLU